

ՏԵՍԱՆԿԱՐԱՀԱՆՈՂ ՍԱՐՔԵՐԻ ՆՇԱՆԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ ՀԱՆՑԱՎՈՐՈՒԹՅԱՆ ԿԱՆԽՄԱՆ ԵՎ ԲԱՑԱՀԱՅՏՄԱՆ ԳՈՐԾՈՒՄ

Մնացականյան Արտակ

ՀՀ ՆԳՆ կրթահամալիրի ուսումնական գործընթացի
կազմակերպման վերահսկման և շարունակական կրթության
ապահովման բաժնի պետ, իրավաբանական գիտությունների
թեկնածու, դոցենտ

Սահակյան Հասմիկ

ՀՀ ԳԱԱ «Փորձաքննությունների ազգային բյուրո» ՊՈԱԿ-ի տեսաձայնագրային,
ֆոտոտեխնիկական և դիմանկարային փորձաքննությունների բաժնի փորձագետ
DOI:10.63925/18294847-2025.op20-07

Համառոտագիր: Տեսանկարահանող սարքերի նշանակությունն անհնար է
գերազնահատել հանցագործությունների կանխման և բացահայտման գործընթացում:
Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրական կարգավորումներով արդեն իսկ
նախատեսված է, որ տեսագրությունները, տեսաձայնագրությունները,
ձայնագրությունները քրեական, քաղաքացիական և վարչական վարույթներում կարող
են սահմանված կարգով լինել ապացույցներ:

Հոդվածում անդրադարձ է կատարվում տեսաձայնագրությունների՝ որպես
ապացույց լինելու իրավական կարգավորումներին և դրանց փորձաքննության
առանձնահատկություններին:

Բանալի բառեր. Տեսախցիկ, տեսագրություն, տեսաձայնագրություն,
ձայնագրություն, վարույթ, ապացույց, հանցավորության կանխում, փորձաքննություն:

**Տեսանկարահանող սարքերի նշանակությունը հանցավորության կանխման
գործում:** Հանցավորության կանխարգելումը կարելի է բնորոշել որպես պետական
մարմինների, հաստատությունների, հասարակական միավորումների, ուսումնական և
աշխատանքային կոլեկտիվների, առանձին անհատների կողմից իրականացվող

միջոցների ամբողջություն՝ ուղղված շեղվող վարքի բոլոր տեսակների ծագումն ու տարածումը պայմանավորող գործոնների հայտնաբերմանը, վերացմանը և չեզոքացմանը, ինչպես նաև այնպիսի կոնկրետ միջոցառումների մշակմանը և իրականացմանը, որոնք ուղղված են հանցագործությունների կատարմանը խոչընդոտելուն¹:

Ներկայումս տեսահսկումը հանցավորության դեմ պայքարի ամենաարդյունավետ գործիքներից մեկն է: Հանցավորության կանխարգելման վերը նշված սուբյեկտներից գրեթե բոլորին հնարավորություն է տրված իրականացնել տեսանկարահանում և լուսանկարահանում: Տեսահսկումը դարձել է ժամանակակից կյանքի անբաժանելի մասը, և դրա ազդեցությունը հանցագործությունների կանխարգելման գործում անհերքելի է: Տեսախցիկները տեղադրվում են ամենատարբեր վայրերում՝ սկսած բնակելի շենքերից և խանութներից, մինչև փողոցներ և հասարակական վայրեր: Դրանց հիմնական նպատակն է ապահովել անվտանգությունը և կանխել հանցագործությունը:

Տեսախցիկների կիրառության շրջանակը բավականին լայն է, ինչը թույլ է տալիս ճանաչել մարդկանց դեմքերը, ուրվագիծը կամ քայլվածքը, մեքենաների տեսակը և մակնիշը, համարանիշները, տրանսպորտային միջոցների արագությունը:

2024 թվականի սեպտեմբերի 5-ի դրությամբ Հայաստանի Հանրապետությունում տեղակայված արագաչափ սարքերի քանակը կազմում է 252, իսկ Երևան քաղաքի խաչմերուկներում գործող տեսադիտարկման սարքերի քանակը՝ 153²: ՀՀ ներքին գործերի նախարարության պարեկային ծառայության համար սահմանված է տեսախցիկի պարտադիր կրման պարտավորություն, մասնավորապես՝ պարեկային ծառայողի տեխնիկական հագեցվածության ու սպառազինության մեջ ներառվում է համազգեստի վրա կրվող շարժական տեսախցիկ: Ծառայություն իրականացնող

¹ Տե՛ս Գ. Իսրայելյան՝ «Քրեաբանություն. Ընդհանուր դրույթներ» ուսումնական ձեռնարկ, «Աստղիկ գրատուն», Երևան, 2020թ, էջ 107:

² Տե՛ս

<https://www.police.am/%D5%B3%D5%A1%D5%B6%D5%A1%D5%BA%D5%A1%D6%80%D5%B0%D5%A1%D5%B5%D5%AB%D5%B6-%D5%B8%D5%BD%D5%BF%D5%AB%D5%AF%D5%A1%D5%B6%D5%B8%D6%82%D5%A9%D5%B5%D5%B8%D6%82%D5%B6/%D5%BF%D5%A5%D5%BD%D5%A1%D5%B6%D5%AF%D5%A1%D6%80%D5%A1%D5%B0%D5%A1%D5%B6%D5%B8%D5%B2-%D5%BD%D5%A1%D6%80%D6%84%D5%A5%D6%80-%D6%87-%D5%A1%D6%80%D5%A1%D5%A3%D5%A1%D5%B9%D5%A1%D6%83%D5%A5%D6%80.html> /վերջին մուտք՝ 04.03.2025թ/:

պարեկային ավտոմոբիլում տեղադրված տրանսպորտային միջոցի գտնվելու վայրը, երթևեկության ուղղությունը ցույց տվող այլ սարքավորումը և պարեկային ծառայության իրականացման հսկողական տեսախցիկը միացվում են ծառայության դուրս գալու պահին և չեն անջատվում (հսկողական տեսախցիկը՝ բացառությամբ ընդմիջման ժամանակի) մինչև ծառայության ավարտը: Ծառայության ընթացքում տեսաձայնագրումը, տեսանկարահանումը և լուսանկարահանումն իրականացվում են միայն ծառայողական (ոչ անձնական) տեխնիկական միջոցներով³:

Ի տարբերություն մարդկանց՝ ավտոմատացված տեսահսկման համակարգերը կարող են միաժամանակ վերահսկել մի քանի առարկաներ՝ առանց հոգնելու կամ շեղվելու: Սա նրանց դարձնում է կատարյալ գործիք՝ լայնածավալ հսկողության համար:

Բացի պետական մարմիններից՝ կառավարությունը նաև քաղաքացիներին հնարավորություն է տվել մասնակցելու իրավախախտումների արձանագրման և պետական մարմիններին փոխանցելու գործընթացին, մասնավորապես՝ ՀՀ կառավարության 11.06.2020 թվականի թիվ 970-Ն որոշմամբ սահմանվել է պետական սեփականություն հանդիսացող հատուկ մշակված համակարգի տեխնիկական բնութագիրը և բջջային հավելվածից օգտվելու կարգը, որով հնարավորություն է տրվում օգտատերերին բջջային հավելվածի միջոցով ճանապարհային երթևեկության կանոնների խախտումներ արձանագրել և դրանք ուղարկել խախտումների արձանագրման կենտրոն:

Տեսանկարահանող սարքերի նշանակությունը հանցավորության բացահայտման գործում: Հանցավորության կանխարգելումից բացի՝ հետզհետե ավելի արդիական են դառնում տարբեր իրավախախտումների հայտնաբերման համար տեսանկարահանող կամ լուսանկարահանող սարքավորումների միջոցով արձանագրված փաստերը որպես ապացույց կիրառելու հնարավորությունները: Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությունը հնարավորություն է տալիս ամենատարբեր պաշտոնատար անձանց և քաղաքացիներին կատարել տեսաձայնագրություններ, որոնք կարող են օգտագործվել որպես ապացույցներ, մասնավորապես՝ ՀՀ քրեական դատավարության օրենսգրքի 86-րդ հոդվածի 1-ին

³ Տե՛ս ՀՀ ոստիկանության պետի 23.09.2020 թվականի «Ոստիկանության պարեկային ծառայության կանոնագիրքը հաստատելու մասին» թիվ 36-Լ հրամանի 10-րդ, 26-րդ և 28-րդ կետերը:

մասի 10-րդ կետով՝ արտավարության փաստաթղթերը սահմանվում են որպես ապացույցի տեսակ, իսկ 96-րդ հոդվածով սահմանվում է, որ արտավարության փաստաթուղթ է քրեական վարույթի համար նշանակություն ունեցող փաստերի մասին տվյալներ պարունակող թղթային, մագնիսական, էլեկտրոնային կամ այլ կրիչի վրա բառային, թվային, գծագրական կամ այլ նշանային ձևով արված ցանկացած գրառում, որը ձևավորվել է տվյալ քրեական վարույթի շրջանակներից դուրս: Քրեական վարույթի շրջանակներից դուրս իրականացված օպերատիվ-հետախուզական գործունեության արդյունքով դատարանի թույլտվությամբ ստացված **տեսագրությունները, տեսաձայնագրությունները, ձայնագրությունները** և այլ օբյեկտիվ փաստաթղթերը կարող են ճանաչվել արտավարության փաստաթուղթ և կցվել վարույթի նյութերին միայն այն դեպքում, երբ համապատասխան միջոցառումն իրականացվել է ենթադրյալ հանցագործությունը կանխելու, խափանելու կամ ենթադրյալ հանցանք կատարած անձին հանցանքի կատարման պահին կամ դրանից անմիջապես հետո բացահայտելու նպատակով: Եթե արտավարության փաստաթուղթը պարունակում է սույն օրենսգրքի 94-րդ հոդվածի 1-ին մասի հատկանիշներ, ապա այն ճանաչվում է իրեղեն ապացույց⁴:

Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ Հայաստանի Հանրապետության օրենսգրքով սահմանվում է, որ ... իրավախախտումների հայտնաբերման համար որպես ապացույց կարող են կիրառվել նաև **տեսանկարահանող կամ լուսանկարահանող** սարքավորումների միջոցով արձանագրված փաստերը⁵, իսկ տեսանկարահանող կամ լուսանկարահանող սարքերով հայտնաբերված՝ ճանապարհային երթևեկության կանոնների խախտումների վերաբերյալ գործերով իրականացվող վարչական վարույթի առանձնահատկությունների մասին ՀՀ օրենքով սահմանվում է, որ վարչական վարույթի իրավախախտման հատկանիշների պարզման փուլում իրավախախտումը հիմնավորող ապացույցն իրավախախտումն ամրագրած **տեսանյութն է կամ լուսանկարը**, որը պարունակում է նաև տեխնիկական միջոցով արձանագրված տվյալները⁶:

⁴ Տե՛ս ՀՀ քրեական դատավարության օրենսգրքի 86-րդ, 94-րդ և 96-րդ հոդվածները:

⁵ Տե՛ս Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ Հայաստանի Հանրապետության օրենսգրքի 43.1-րդ հոդվածի 11.1-րդ ենթակետը:

⁶ Տե՛ս տեսանկարահանող կամ լուսանկարահանող սարքերով հայտնաբերված ճանապարհային երթևեկության կանոնների խախտումների վերաբերյալ գործերով իրականացվող վարչական վարույթի առանձնահատկությունների մասին ՀՀ օրենքի 3-րդ հոդվածի 1-ին մասը:

Հարկային մարմինը հսկողության ընթացքում կարող է իրականացնել տեսաձայնագրում: Թեմատիկ հարկային ստուգման շրջանակներում արձանագրված խախտման փաստը հաստատող հանգամանքները հիմնավորելու նպատակով հարկային հսկողություն իրականացնող պաշտոնատար անձինք կարող են օգտագործել ծառայողական տեսաձայնագրող տեխնիկական միջոցներ (այսուհետ՝ տեխնիկական միջոցներ) հարկային հսկողության տվյալ լիազորությունների իրականացմամբ սահմանափակվող ժամկետում: Տեխնիկական միջոցներով ամրագրված **տեսաձայնագրությունը** խախտումը հիմնավորող ապացույց է վարչական կամ դատական կարգով բողոքարկման վարույթում՝ առանց այլ անձանց նույնականացնող տվյալների հրապարակման կամ դրանց նվազագույն հրապարակմամբ: Եթե տեխնիկական միջոցներով արձանագրվել է խախտում, ապա տեսաձայնագրությունները հարկային մարմնի տեսաձայնագրությունների պահոցում պահվում են մինչև կայացված վարչական ակտն անբողոքարկելի դառնալը⁷:

Ըստ ՀՀ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի՝ լուսանկարները (**լուսաժապավենները**), **ձայնագրություններն ու տեսագրությունները** սահմանվում են որպես ապացույցի տեսակ, մասնավորապես նշվում է, որ լուսանկարները (լուսաժապավենները), ձայնագրությունները, տեսագրությունները և դրանց էլեկտրոնային կրիչները հետազոտվում են համապատասխան տեխնիկական միջոցների օգտագործմամբ կամ դիտման միջոցով: Լուսանկարները (լուսաժապավեններ), ձայնագրությունները, տեսագրությունները և դրանց էլեկտրոնային կրիչները թույլատրելու վերաբերյալ միջնորդությունը ներկայացնելիս դրանք ներկայացնող անձը պարտավոր է նշել՝ ե՞րբ, որտե՞ղ, ու՞մ կողմից, ինչպե՞ս և ի՞նչ պայմաններում են արվել այդ լուսանկարները (լուսաժապավենները), ձայնագրություններն ու տեսագրությունները: Այդ փաստերը չբացահայտելու կամ դրանց վերաբերյալ իրականությանը չհամապատասխանող տեղեկություններ ներկայացնելու դեպքում լուսանկարները (լուսաժապավենները), ձայնագրություններն ու տեսագրությունները չեն հետազոտվում և հանվում են ապացույցների կազմից: Եթե անձի լուսանկարումը կամ նրա ձայնագրումը, կամ տեսագրումն իրականացվել է

⁷ Տե՛ս ՀՀ հարկային օրենսգրքի 36-րդ հոդվածի 1-ին մասի 13-րդ կետի «ը» ենթակետը, 352.1-ին հոդվածը:

առանց այդ անձի համաձայնության կամ իմացության, ապա ապացույցը թույլատրելի է միայն այն դեպքում, եթե օրենքը դա չի արգելում⁸:

Վերոգրյալից կարելի է եզրահանգել, որ տեսագրությունները, տեսաձայնագրությունները, ձայնագրությունները ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով կարող են հանդիսանալ ապացույցներ քրեական, քաղաքացիական և վարչական վարույթներում:

Տեսանկարահանող սարքերի նշանակությունն անհնար է գերազնահատել հանցագործությունների բացահայտման գործընթացում, սակայն մինչև ապացույց դառնալը նշված նյութերը, ըստ անհրաժեշտության, կարող են ենթարկվել որոշակի ուսումնասիրության, մասնավորապես՝ դատատեսաձայնագրային փորձաքննության:

Դատատեսաձայնագրային փորձաքննությունը դատաինժեներատեխնիկական փորձաքննության բաժիններից մեկն է, որը հետազոտում է տեսաձայնագրությունները, դրանց պայմանները, միջոցները, ինչպես նաև նյութերն ու դրանց հետքերը՝ հանցագործությունների քննության, բացահայտման և կանխարգելման նպատակով⁹:

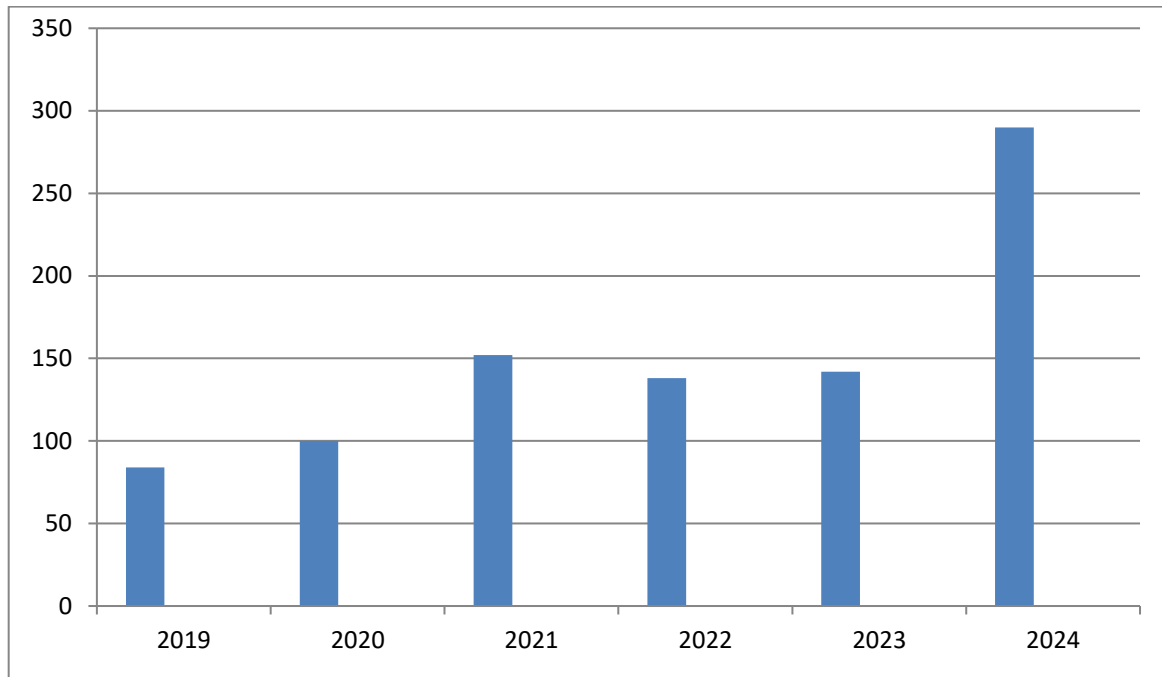
Ինչպես արդեն նշել ենք, այսօր դժվար է պատկերացնել մի հասարակական վայր, որը չտեսահսկվի, սակայն տեսանկարահանող սարքավորումների առկայությունը երբեմն «ստիպում» է պոտենցիալ հանցագործներին քողարկվել: Աշխատանքային պրակտիկայում հաճախ հանդիպում ենք տեսագրությունների, որտեղ օրինախախտ անձինք կրում են այնպիսի հագուստ (գլխարկ, դիմակ և այլն), որը հետագայում բարդացնում է նույնականացման գործընթացը: Լինում են նաև դեպքեր, երբ հանցագործություն կատարած անձինք ակնհայտ փոխում են իրենց ձայնի տոնայնությունը, խոսելաոճը՝ հետագայում ձայնային նույնականացումից խուսափելու նպատակով: Սակայն ժամանակակից ծրագրային ապահովումները, նորանոր մասնագիտական գրականության ի հայտ գալը հնարավորություն են տալիս փորձագետներին շրջանցել հանցագործների նմանատիպ ջանքերը և կատարել արդյունավետ աշխատանք:

Դատատեսաձայնագրային փորձաքննության պահանջվածության մասին է վկայում վերջին վեց տարիների ընթացքում ՀՀ ԳԱԱ «Փորձաքննությունների ազգային

⁸ Տե՛ս ՀՀ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 67-րդ և 83-րդ հոդվածները:

⁹ Տե՛ս А.А.Баюш «Понятие, сущность и значение судебной видеотехнической экспертизы в условиях современного судопроизводства». УДК 343.148.6 DOI: 10.18698/2541-8009-2019-04-460.

բյուրո» ՊՈԱԿ-ի տեսաձայնագրային, ֆոտոտեխնիկական և դիմանկարային փորձաքննությունների բաժնում նշանակված դատատեսաձայնագրային փորձաքննությունների նշանակման քանակի աճը (տե՛ս սխեմա 1):

Սխեմա 1

Դատատեսաձայնագրային փորձաքննությունների նշանակման քանակի աճի վերաբերյալ կարելի է նշել մի քանի հիմնավորումներ¹⁰.

1. Տեսանկարահանող սարքավորումների տեղադրման տարածվածությունը,
2. Դատատեսաձայնագրային նյութերի հետազոտությունների որակի աճը,
3. Ժամանակակից տեխնոլոգիաների, նորանոր ծրագրային ապահովումների ի հայտ գալը և զարգացումը,
4. Փորձագետների հմտությունների և գիտելիքների կատարելագործումը:

Հետազոտությունների որոշ տեսակներ, որոնք տարիներ առաջ հնարավոր չէր կամ շատ բարդ էր իրականացնել, այժմ իրականացվում են: Օրինակ՝ տարիներ առաջ անձի դիմանկարային նույնականացում իրականացնելը հնարավոր էր միայն անձի երկու դիմահայաց նկարների առկայության դեպքում: Չկար անհրաժեշտ տեղեկատվական բազա, ծրագրային ապահովումները բավականաչափ զարգացած չէին նմանատիպ փորձաքննություններն արդյունավետ իրականացնելու համար: Այսօր մասնագիտական գրականությունն օրեցօր համալրվում է օգտակար

¹⁰ Վիճակագրական տվյալները վերցվել են ՀՀ ԳԱԱ «Փորձաքննությունների ազգային բյուրո» ՊՈԱԿ-ի տեսաձայնագրային, ֆոտոտեխնիկական և դիմանկարային փորձաքննությունների բաժնից:

տեղեկատվությամբ, ի հայտ են գալիս նորանոր ծրագրային ապահովումներ, որոնք հնարավորություն են ընձեռում կատարել բազմակողմանի հետազոտություններ: Ներկայումս անձի նույնականացում կատարվում է ոչ միայն դիմահայաց նկարների միջոցով, այլ ֆիզիկական առանձնահատկություններով, պրոֆիլից և նույնիսկ՝ քայլվածքով:

Դատատեսաձայնագրային փորձաքննությունների ընթացքում վարույթն իրականացնող մարմնի կողմից պարզաբանման համար առաջադրվող առավել հաճախ հանդիպող խնդիրներից են՝

1. Առկա՞ են արդյոք տեսագրություններում կամ ձայնային ֆայլերում մոնտաժման հետքեր, թե՞ ոչ.
2. Տեսաձայնագրման միջոցների, միջավայրի և սարքերի պարզում.
3. Ձայնային ֆայլերում խոսող անձանց քանակի պարզում.
4. Խոսքի վերծանում և խոսող անձանց նույնականացում.
5. Տեսագրություններում առկա անձանց, առարկաների, տրանսպորտային միջոցների նույնականացում.
6. Տեսագրություններում առկա անձանց, նրանց գործողությունների և տեսապատկերում երևացող առարկաների պատկերների որակի բարելավում:

Փորձագետին ուղղված հարցերի մեջ առավել հաճախ հանդիպողներից է՝ պարզել, թե արդյո՞ք փորձաքննության տրամադրված տեսագրություններում առկա են **մոնտաժման**, ընդհատման կամ ամբողջականության խախտման դեպքեր: Աշխատանքային պրակտիկայում երբեմն հանդիպում են դեպքեր, երբ տեսագրությունները փոփոխված են լինում: Մոնտաժն առանձին տարրերից՝ տեսապատկերներից (կադրերից) տեսանյութի «հավաքման» գործընթաց է: Փորձաքննության ներկայացված ֆայլերը կարող են ենթարկված լինել մոնտաժի տարբեր նպատակներով՝ սկզբնական նյութի որակական կամ գունային բարելավման, տեսանյութի կամ ձայնային ֆայլի ընթացքի անընդհատությունն ապահովելու համար, ինչպես նաև գործի անցանկալի հանգամանքները կամ խոսակցությունը թաքցնելու, իրողությունն այլ կերպ ներկայացնելու նպատակով:

Օրինակ՝ մեզ հանդիպած գործերից կարելի է առաձնացնել մի դեպք, երբ տեսապատկերում երևում է երկու անձ, որոնք տեսագրության ողջ ընթացքում խոսում

են, սակայն տեսանյութի մեջ կան հատվածներ, որտեղ անձանցից մեկի ձայնը բացակայում էր: Նույն տեսագրության մեջ առկա էին նաև բուն տեսանյութի մոնտաժման հետքեր՝ կտրուկ անցումներ, որոնք նկատելի էին նույնիսկ ակնադիտական եղանակով հետազոտության դեպքում, առանց ծրագրային ապահովումների օգտագործման:

Ձայնային ֆայլերում խոսող անձանց քանակի պարզումը նույնպես հաճախ տրվող հարցերից է, որի հետ մեկտեղ գրեթե միշտ առաջադրվում է ձայնային նմուշների նույնականացման համար պիտանելիության հարցը: Ձայնային ֆայլերում առկա հնչող խոսքը նույնպես ոչ միշտ է պիտանի լինում նույնականացման համար: Շատ հաճախ ձայնագրություններն իրականացվում են աղմկոտ պայմաններում կամ ձայնագրող սարքի ոչ ճիշտ տեղակայման դիրքից, կամ հնչող ձայնը գրեթե չի լսվում:

Տեսագրություններում առկա անձանց, առարկաների **նույնականացումը, նմանեցումը** նույնպես հաճախ հանդիպող հարցերից է: Նույնականացումն իրականացվում է անձանց կամ առարկաների, տրանսպորտային միջոցների անհատական հատկանիշների, բնութագրիչների առկայության դեպքում: Անձանց դեպքերում անհատականացնող յուրահատուկ բնութագրիչ կարող է լինել նրանց դեմքի կամ մարմնի վրա առկա դաջվածքը, սպին, խալը, նշանը և այլն: Տրանսպորտային միջոցների դեպքում անհատականացնող բնութագրիչ է դրա համարանիշը, դրա վրա առկա որևէ գրառում կամ անհատականացնող այլ հատկանիշ: Առարկաների նույնականացման դեպքում անհատականացնող հատկանիշ են դրանց վրա առկա անհատական համարանիշները, օրինակ՝ զենքերի կամ տեխնիկական միջոցների վրա առկա սերիական համարները և այլն:

Նմանեցման դեպքում, երբ փորձագետն ակնադիտական եղանակով հետազոտության արդյունքում ֆիքսում է որոշմամբ նշված առարկայի տեսակը, կատարվում է նմանեցում առկա նմանատիպ առարկաների և վերոնշյալ առարկայի միջև, որից հետո, համապատասխանության դեպքում, եզրակացության մեջ տեղադրվում են երկու առարկաների լուսանկարները:

Այս հարցում առաջնային նշանակություն ունեն տեսագրությունների որակը, դրանցում պատկերված միջավայրի լուսավորությունը, գունային հագեցվածությունը, նկարահանող տեսախցիկների և տեսապատկերում երևացող անձանց դիրքերը:

Հարկ է նշել, որ միշտ չէ, որ հաջողվում է տեսագրություններից առանձնացնել ավտոմատացված եղանակով դիմանկարային նույնականացման համար պիտանի անձանց լուսանկարներ, քանի որ փորձաքննության տրամադրված տեսագրությունները մեծամասամբ լինում են ցածր որակի, ցածր կետայնությամբ, անբավարար լուսավորությամբ կամ գունային աղավաղմամբ, տեսագրությունները կատարված են լինում տեսախցիկների տեղակայման վերին դիրքերից, մեծ անկյան տակ, իսկ տեսախցիկների տեսապատկերներում երևացող անձինք շատ հաճախ կատարում են խառը, անկանոն շարժումներ, գտնվում են ոչ ստատիկ վիճակում կամ կրում են գլխարկ, դիմակ, ակնոց կամ այլ պարագաներ, ինչը գրեթե անհնարին է դարձնում ավտոմատացված եղանակով դիմանկարային նույնականացում կատարելը:

Ամփոփելով վերոգրյալը՝ կարող ենք արձանագրել, որ դատատեսաձայնագրային փորձաքննությունն ապացուցողական գործողություն է, որի արդյունքում կազմված եզրակացությունները քրեական, քաղաքացիական և վարչական վարույթներում կարող են որպես ելակետային ապացույցներ լինել:

ЗНАЧЕНИЕ СИСТЕМ ВИДЕОНАБЛЮДЕНИЯ В ПРЕДОТВРАЩЕНИИ И РАСКРЫТИИ ПРЕСТУПЛЕНИЙ

Мнацаканян Артак

Начальник отдела организации, контроля учебного процесса
и обеспечения непрерывного образования Образовательного
комплекса МВД РА, кандидат юридических наук, доцент

Саакян Асмик

Эксперт отдела экспертизы видео и аудиозаписей,
фототехнических и портретных экспертиз
Национального бюро экспертиз НАН РА

Аннотация: Значение систем видеонаблюдения в предотвращении и раскрытии преступлений невозможно переоценить. Законодательными актами Республики Армения уже предусмотрено, что видеозаписи, видео-аудио записи, аудиозаписи могут в установленном порядке служить доказательствами в уголовном, гражданском и административном производстве.

В статье рассматриваются правовые нормы использования видеозаписей в качестве доказательств и особенности их экспертизы:

Ключевые слова: Камера, видеозапись, видео-аудио запись, аудиозапись, производство, доказательство, предотвращение преступлений, экспертиза.

ROLE OF VIDEO SURVEILLANCE SYSTEMS IN CRIME PREVENTION AND DETECTION

Mnatsakanyan Artak

Head of Division for Organization, Supervision of the Educational Process and Provision of Continuous Education of MIA Educational Complex of RA, Candidate of Legal Sciences, Associate Professor

Sahakyan Hasmik

Expert of Audio and Video, Photo-Technical and Portrait Expertise Department of National Bureau of Expertises of the National Academy of Sciences of the Republic of Armenia

Annotation: The role of video surveillance systems in preventing and detecting crimes cannot be overestimated. The legislative regulations of the Republic of Armenia already stipulate that video recordings, audio-visual recordings, and audio recordings can serve as evidence in criminal, civil, and administrative proceedings in accordance with the established procedure.

The article touches upon the legal regulations governing the use of audio-visual recordings as evidence and the specifics of their examination.

Key words: Camera, videorecording, audio-visual recording, audio recording, proceedings, evidence, crime prevention, examination.